

ПРОЛОГ

Довжелезні напівтемні коридори тяглися нескінченною вервечкою. Здавалося, що тут завжди панував морок — глушив німечне світло ламп під високою стелею, туманом стелився понад килимовою доріжкою та борсався у важких порт'єрах. Коридори немов існували поза дійсністю — були окремим всесвітом, де не діяли звичні та зрозумілі закони фізики. Час тут міг загуснути, наче стара смола на зламаній вишневій гілці, а простір скручувався у химерні вісімки без початку та кінця. В цих коридорах секунди перетворювалися на вічність, перемішувалися з мороком у важку сутінь і просочували кожну п'ядь старого паркету, не в змозі піднятися вище. Та вічність ця не мала нічого спільного зі спокоєм. Вона була сповнена принишкою тривоною й зачаєною напруженістю, ворожою до всього живого.

Доріжка скрадала кроки, і здавалося, що коридори живляться звуком, аби жодні вібрації не потривожили загуслої вічності. Звуки просто розчинялися в покаліченому просторі, він жер їх та не міг насититися, сторожко завмираючи в очікуванні нової поживи. Його покручені пагони-коридори перетікали один в одного, горбилися прогонами східців, відгалужувалися артритними пальцями глухих за-капелків, де панувала майже суцільна темрява. Тут різко тхнуло старим розтрісканим деревом та забитою глибоко в щілини паркету пилюкою.

Андрій ненавидів ці коридори. Щоразу, коли доводилося йти килимовою доріжкою, він намагався не фокусувати

погляду, адже достатньо було зосередитися, як дальній кінець коридору, що невиразно мрів у дальності, починав віддалятися. Моторошне приміщення немов розтягувалося, аби якомога довше затримати в собі людину. Щоб за цей час висмоктати з живого організму якнайбільше, випити його до останньої краплі.

Іноді Андрієві починало здаватися, що ці коридори насправді набагато більші за будівлю, яку пронизують. Що насправді їхні сутінкові відгалуження проштрикують матерію світобудови і випинаються десь в інших вимірах. Адже жоден будинок, яким би він не був величезним, не в змозі сховати за своїми стінами цього первісного хаосу.

Щоразу Андрій опускав голову й намагався рахувати кроки, що хоч якось дозволяло триматися дійсності та не зісковзнути в прірву поза часом, не залишитися вічним блукачем у цих лабіринтах. Кроки віддавали ритмічними поштовхами в тілі, серце вторило їм, у вухах пульсувала кров, щоразу стверджуючи нову маленьку перемогу над голодними кишками коридорів.

Потрібні двері Андрій давно навчився знаходити не очима, а нез'ясовним відчуттям, над яким не задумувався. Розум підводив у хитросплетінні коридорів, ходів, переходів, прогонів та глухих кутів, а дивне «шосте чуття» жодного разу не дало збою. Він наче знав, де саме потрібно зупинитися, аби поряд опинилися потрібні двері. З пам'яті давно стерся перший досвід блукання будинком. Чи його тоді хтось супроводжував? Скільки не намагався згадати — минуле вкривав туман забуття. Схожий на ту вічну сутінь, у якій потопали переходи.

Андрій зупинився поряд з дверима. Одними з безкінечного ряду в стіні праворуч. Жодних відмінностей від інших. Проста дубова панель з мідною ручкою, блискучою від частих доторків долонь.

Як часто потрібно торкатися міді, аби вона залишалася блискучою? Скільки людей заходить до цього кабінету

щодня? А скільки щоночі? Андрій струснув головою, наче щойно випірнув з купелі та набрав до вух води. Побутися нав'язливих думок не вдалося, але перед очима вияснилося.

Скільки років він ходив цими коридорами, скільки разів зупинявся перед різними дверима, але лише сьогодні відчував у грудях дивний незнайомий трепет. Він почувався школярем, якого викликали до суворого директора, і варто пройти крізь двері, як не минути йому прочуханки. Андрій знав, що нічого й близько подібного не трапиться, але серце все одно продовжувало глухо товктися в грудях. Що ж, не щодня тобі доручають місію, від якої без перебільшення залежить доля... Чия?

Андрій на мить задумався. Чию долю він зараз буквально тримає в руках? Кількох людей чи всієї країни, яка ще навіть не зіп'ялася на ноги? Занадто складні запитання, на які дуже важко підшукати потрібні відповіді. Але Андрій тут не для того, щоб розводити непотрібну філософію. Він звик виконувати завдання, якими б вони не були. Часом здавалося, що якщо йому загадають дістати з неба місяць — він і це зможе. Тож не варто піддаватися сумнівам та тремтіти. Хіба лише від надмірного завзяття перед близьким боєм.

Він на хвилюк заплющив очі й затамував дихання. Кров глухо гупнула в скронях, і серце шарпнулося від раптової нестачі кисню. Але це тривало рівно мить, а тоді тілом розлився холодний спокій — контрольований та виважений. Ось у цьому й був весь Андрій: холоднокровний, розважливий та звиклий до абсолютного контролю ситуації — саме через це йому й доручали найскладніші операції. Сьогоднішня не буде винятком.

Тижнем раніше йому сповістили деталі майбутнього завдання. Не надто багато, аби скласти притомне враження, проте Андрієві принаймні було відомо, що доведеться їхати до України. Зрештою, він звик отримувати вказівки

просто біля вагона потяга, тож минулого тижня, коли взнав перші подробиці подорожі, дещо здивувався: судячи з того, скільки часу витрачається на підготовку — рядовим завдання не буде.

Сьогодні він отримає остаточні настанови і ранок зустріне вже у вагоні. Станція призначення — Проскурів. Андрій довго вивчав мапу, але точка на старому папері не сказала йому нічого більшого за назву міста. Звичайна провінційна глибинка, він десятки разів бачив подібні міста. Та, зрештою, з Проскурова доведеться рухатися ще далі... Він коротко видихнув і без стуку штовхнув двері.

Величезний кабінет потопав у темряві, що її розганяла лише одна лампа на столі біля дальньої стіни. Вікна ховалися за важкими порт'єрами, які надійно відгороджували ніч у кабінеті від ночі знадвору і не пропускали до приміщення жодних звуків. Зелений абажур відкидав на високу стелю смарагдову пляму, а з-під нього на широку стільницю спадало невелике озерце теплого жовтавого світла. Десь там, поза межами цього світла, в найглибшій сутіні, яка виникає лише на межі світла й темряви, ховався хазяїн кабінету. Товариш Вищий.

— Товаришу Морозов, — голос був сухим та безбарвним, — проходите.

Андрій рушив до столу, перед яким запримітив стільця. Товариш Вищий продовжив, щойно він сів.

— Розмова буде довгою, обсяг інформації — чималий, тому будьте максимально уважним!

— Я слухаю, товаришу Вищий.

По той бік зеленого абажура скрипнуло крісло, і в озерце світла на столі впливла груба тека — товариш Вищий, на відміну від Андрія, міг поклатися на пам'ять паперу. Глухо бомкнув годинник, що його годі було розгледіти в темряві — друга година ночі.

— Товаришу Морозов, ми нарешті володіємо всією можливою інформацією. — Долоня з тонкими пальцями ніжно

торкнулася теки. — Більше можна дізнатися лише на місці. А це вже ваш обов'язок.

Андрій коротко кивнув, не надто переймаючись, чи помітний його порух Вищому. Він примружив очі, розфокусував погляд і приготувався слухати. Судячи з товщини теки, розмова справді мала бути довгою.

Сухий голос шелестів і заповнював собою обшир темного кабінету. Андрієві здавалося, що слова Вищого спурхують понад абажуром сухими осінніми листочками і щойно потрапляють до пастки ночі — одразу перетворюються на пил та невагомо осідають на старий паркет. Однак сито його пам'яті ретельно просіювало цей пил, а чіпкий розум не пропускав анічогісінько, що могло бути чи просто здатися важливим. Він наче старанний рибалка вилловлював навіть найдрібнішу рибу, не пропускав жодного пуголовка, не минав малої лусочки річкової ряски.

Андрій давно звик не дивуватися почутому. Ще з перших завдань, коли розум противився несподіваній інформациі, а раціональна частина ества відмовлялася вірити тому, що розповідав Вищий. Але завдання потрібно було виконувати, тому Андрій просто взяв собі за правило приймати на віру все, що повідомлялося йому Організацією. Він перетворювався на чіткий виконавчий механізм, що всотує потрібні вказівки, а тоді перетворює їх на відповідні вчинки, що мають призвести до бажаного результату. Результат виявлявся бажаним у ста відсотках випадків. Організація не потерпіла б часткового успіху. Результат у дев'яносто дев'ять відсотків означав ліквідацію виконавця.

Але сьогодні почуте змусило Андрія пораз супити брови та терти перенісся. На скронях виступали краплинки поту. І зовсім не від задухи — навпаки: в кабінеті було холодно, наче надворі лютувала зима. Сухі та спокійні слова Вищого змушували його руки вкриватися гусячою шкірою.

— Товаришу Морозов.

Несподіване звертання вивело його з мимовільного ступору, і Андрій ледь помітно смикнувся від усвідомлення неймовірного факту: він дозволив собі відволіктися від пояснень і захопитися власними неприємними відчуттями. Скільки часу його розум витав поза межами уваги? Одну мить чи довгих кілька хвилин, за які можна було пропустити повз вуха масу життєво необхідної інформації?

— Товаришу Вищий. — Андрій надав голосу звичної впевненості.

— Мені здалося, що ви відволіклися.

— Аж ніяк. — Андрій стис кулаки. Долоні миттю змокрили.

— Може, звеліти принести чаю?

— Не відмовлюся. — Чи помітив Вищий паузу перед його відповіддю? З правиці зірвалася крапелька поту, і в абсолютній оксамитовій тиші кабінету Андрій виразно почув її громоподібний «тук» об паркет.

Вищий щось натиснув у себе на столі і завмер по той бік зеленого абажура. Складалося враження, що то була не жива людина, а складний механізм, що сидів навпроти, і зараз просто вимкнувся в очікуванні, коли можна буде продовжити розмову.

У горлі пересохло, і Андрій зрозумів, що чай дійсно буде доречним. Принаймні аби приховати власну збентеженість. Щоправда, його тренований мозок вже почав справлятися з надміром та незвичністю отриманої інформації і нервовий тремор у кінчиках пальців минав. Ще хвилина-дві, склянка гарячого чаю з цукром, і він знову перетвориться на незворушного виконавця. Андрій хотів у це вірити.

Двері прочинилися з ледь чутним скрипом, і до кабінету увійшов червоноармієць. Андрій не стільки побачив його боковим зором, скільки відчув тренуваним, наче в породистого пса, чуттям. З моменту, як Вищий запропонував перерватися на чай, минуло не більше хвилини, але Андрій нагадав собі нічому не дивуватися. Організацію не можна було збагнути до кінця навіть у такій буденній справі, як чай.

На столі перед Андрієм з'явилася склянка в простому без візерунків підскляннику, поруч на блюдці лежала чайна ложечка та три кубики рафінаду. Рівно стільки, скільки зазвичай клав собі Андрій...

— Прошу. — Голос Вищого повернув його до дійсності, і Андрій знову на мить затримав дихання, прочищаючи голову від непотрібних думок.

— Дякую.

— Приведіть думки в порядок.

Андрій смикнувся, і ложечка лунко дзенькнула об край склянки. Вищий немов зазирнув до нього в голову, хоча, може, так воно й було.

Чай був міцним та солодким, і кілька ковтків справді зробили диво: Андрій відчув бажане розслаблення і нарешті дозволив задерев'янілому поперекові торкнутися спинки стільця. Стілець був незручним, спинка з сидінням утворювали прямий кут, і вмотитися на такому сиділі було неможливо, але варто було остаточно заспокоїтися, як колишня впевненість повернулася. Він відставив порожню склянку, закинув ногу на ногу та схрестив руки на коліні. Вищий зрозумів це як сигнал до продовження, і його голос знову сповнив темний обшир кабінету.

— Наявні в нас архівні документи свідчать про те, що...

Андрій ловив кожне слово, і комірки пам'яті акуратно заповнювалися потрібною інформацією. Непотрібною просто не було. Організація ніколи не розводила порожні розмови, а Вищий жодного разу не «лив воду», уводячи Андрія у курс завдання.

Однак сьогоднішня розмова відрізнялася від усіх попередніх. Хоча б надміром непідтвердженого. Якщо раніше Вищий міг дозволити собі зазначити: «тут наша інформація поки неповна» чи «ця частина потребує уточнення», то сьогодні він раз по раз збивався на фрази: «ми не володіємо інформацією», «невідомо», «не з'ясовано»... Щоразу після цих слів Андрій ледь помітно кривився: занадто вже багато